

Повишаване на информираността

Отговор на насилието на дете върху родител (ОНДР):
Европейски перспективи – България

Тази публикация е осъществена с финансовата подкрепа на програма Дафне на Европейския съюз. Съдържанието на настоящата публикация е изцяло отговорност на Инициатива Родопска планина – XXI век, България и Градски съвет на Брайтън и Хоув – Англия и не може по никакъв начин да се възприема като отразяващо възгледите на Европейския съюз. 2015

University of Brighton

Brighton & Hove
City Council

NUI Galway
OÉ Gaillimh

With financial support from the Daphne programme
of the European Union

Въведение

Брошурата обхваща ключови познания, получени чрез подхода на Смолян за повишаване на информираността относно насилието на дете върху родител (НДР) на общинско и национално равнище в България. Тези познания са извлечени чрез дискусия с модератор между английски и български партньори във Валенсия през октомври 2014 г. и предвиждат двама или трима специалисти, които са идентифицирали НДР като важен социален проблем и които са решили да работят заедно по него.

Най-полезните съвети за повишаване на информираността

Преди да започнете работа по НДР или да публикувате материали по тази тема, уверете се, че разбирате ясно какво представлява НДР. НДР е един скрит социален проблем, който често бива неразбран и понастоящем не съществува единно определение за него. Важно е в екипа си да включите изследователи, които да дадат определение на НДР според обясненията на местните хора и да помогнат за разработването на най-добрите методологии, които да се използват при работата със семейства, засегнати от проблема.

Определението по-долу ще ви помогне да разберете с кои аспекти се идентифицирате в контекста на вашия регион или държава:

...„всяко действие на дете, целящо причиняване на физическа, психологическа или финансова вреда, с цел получаване на контрол върху родителя.“ (Cottrell, B., 2001).

- Важно е да идентифицирате възрастовия диапазон на децата, с които работите и законодателството или политиката, които биха били релевантни – в областта на защита на детето и/или възпитание и/или в областта на домашно насилие/насилие в семейството.
- Отделете време да помислите за последствията от дискутирането на НДР и за това кои организации трябва да са част от дискусията.
- Уверете се, че има едно ядро от хора и организации, които са подготвени да обсъждат проблема и да помислят какво представлява НДР и какви са неговите въздействия, и които са, поне в първия случай, готови да обърнат внимание на проблемите.
- Ако не сте сигурни какво да правите, потърсете ключови хора и организации, които биха били съпричастни с проблемите и започнете да повишавате информираността чрез набор от дискусии.
- Работете с колеги в множество други организации, базирани в околността и се уверете, че работите ефективно в мрежата в малките градове.
- Уверете се, че обсъждате и се информирате за проблема от по-информирани хора, били те местни, във вашата област, община, град, държава или в Европа, напр. обученията в Смолян доведоха до по-висока информираност по проблема сред повече социални работници, полиция и неправителствени организации.
- Докато работите в мрежа идентифицирайте хора, които ще разберат проблемите и ще ви помогнат да се свържете с подходящите хора, ресурси, създатели на политики, юридически детайли, както и да изградите база данни от заинтересовани страни.
- Би било полезно да проведете национално проучване относно НДР и да разработите национална база данни, която акцентира върху данните от предходни проучвания, както и данни от наблюдения и информация за подкрепа при интервенции в помощ на семействата и специалистите.
- Уверете се, че изслушвате какво казват хората относно НДР и направете необходимото те да разберат какво правите вие. Много хора, първоначално, може да не разберат проблемите, свързани с деца, държащи се насилнически спрямо родителите си. Необходимо е да помислите за причините за това и да се подготвите да реагирате внимателно спрямо страховете и тревогите.

България – Познания, получени чрез проекта за НДР

- Уверете се, че хората осъзнават, че вие желаете децата да се възпитават в защитени и подкрепящи семейства.
- Уверете се, че когато обръщате внимание на проблема за насилието на дете върху родител, вие също така информирате и хора от организации, които не са пряко свързани с домашното насилие, безопасността или с услугите за деца и възрастни; не се знае кой може да е готов да ви помогне.
- След като веднъж имате основно ядро от хора и организации, заинтересовани и посветени на работата по тази тема, вече можете да създадете и по-формална мрежа.
- Уверете се, че всяка мрежа, която създавате, има ясни смисъл, посока и цели, за да видите ефективно развитие. Структурите и системите са от особена важност и следователно е необходимо да намерите подходящите хора и агенции, готови да участват, и да обсъдите как НДР се вписва в настоящите системи и какво е нужно да се промени.
- Уверете се, че сте намерили подходяща форма за медийна информираност и създайте свои ресурси като мултимедийни видеоклипове. – България вижда, че това е важно и иска да допринесе за време в национален радио ефир – в такъв случай е важно да разработите ключови съобщения относно НДР, от които всеки интервюиран ще може да извлече нещо. Също така е важно да разработите достъпни брошури, разясняващи какво е НДР.
- Работете с училища и ученици, за да изградите разбиране относно НДР. Училищната система в България е разработила специални едночасови занятия, които се фокусират върху определени социални промени. По време на тези занятия Инициатива Родопа планина поставя акцент върху НДР, така че младежите да разберат какво включва този тип поведение и защо не е полезно.
- Учителите ще имат нужда от обучение и подкрепа, за да разберат разликата между децата с антисоциално поведение/упражняващи тормоз и онези, които се държат насилнически спрямо родителите си.
- Бъдете подготвени да обърнете поглед към потребностите от медиаторство и психологическа подкрепа в семействата.
- Необходимо е и да бъдете подготвени да работите с родители и да им обясните как те могат да разпознаят НДР и как най-добре да подкрепят промяната и семействата, започнали да приемат този феномен.
- С течение на развитието на мрежата, свързана с НДР, помислете за превантивни образователни програми с деца и родители, които можете да проведете. Запомнете, че ако хората разбират какъв е проблемът, тогава ще могат да разработят мрежи за обръщане на внимание на проблема.
- Опитайте да се придържате към практичен подход, за да помагате и подкрепяте семействата при справянето с НДР.
- Уверете се, че непрестанно анализирате своята практика, тъй като това ще ви помогне да се учите и да разработвате примери за добри практики, релевантни за вашата държава.

Използвана литература:

Cottrell, B. (2001) Parent abuse: The abuse of parents by their teenager children. Отава, Канада: Здраве за Канада, Превенция на насилие в семейството